

آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای

آیین‌نامه نظارت حرفه‌ای جامعه حسابداران رسمی ایران (از این پس جامعه)، در اجرای بند (۳) ماده (۱۳) اساسنامه جامعه و به منظور نظارت حرفه‌ای بر مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی عضو جامعه تهیه شده است.

ماده ۱:

هدف از نظارت حرفه‌ای، حصول اطمینان از رعایت موارد زیر توسط مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی عضو جامعه است:

الف) استانداردهای حرفه‌ای.

ب) آیین رفتار حرفه‌ای.

پ) قوانین، مقررات، آیین‌نامه‌ها، مصوبات ارکان جامعه و دستورالعمل‌های اجرایی مرتبط با ارائه خدمات حرفه‌ای.

ت) اجرای هماهنگ روشهای انجام حسابرسی، بازرسی قانونی و ارائه خدمات حرفه‌ای.

ث) حفظ و ارتقای کیفیت خدمات حرفه‌ای و صدور گزارش‌های حرفه‌ای متناسب با شرایط موجود.

ج) ضوابط آموزش حرفه‌ای مستمر مصوب شورای عالی جامعه.

ماده ۲:

کلیه مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل عضو جامعه، مشمول مفاد مواد ۱ الی ۱۱ این آیین‌نامه می‌باشند.

ماده ۳:

جهت دستیابی به اهداف مذکور در ماده یک، اقدامات ذیل صورت می‌گیرد:

- الف) حصول اطمینان از مطلوبیت طراحی، استقرار و اجرای سیستم کنترل کیفیت مناسب در فرآیند ارائه خدمات حرفه‌ای از طریق کنترل وضعیت مستمر مؤسسه حسابرسی و فعالیت حرفه‌ای حسابداران رسمی شاغل انفرادی انجام می‌شود.
- ب) رعایت استانداردهای حرفه‌ای و دستورالعمل‌های حسابرسی، از طریق کنترل کیفیت مستمر کار حسابرسی مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی انجام می‌شود.
- پ) حصول اطمینان از رعایت استانداردهای حرفه‌ای، دستورالعمل‌ها و قوانین و مقررات مربوط در گزارشگری حسابرسی از طریق بررسی فنی و حرفه‌ای گزارش‌های مزبور و اطلاعات مالی پیوست آن، صورت می‌گیرد.
- ت) حصول اطمینان از رعایت آیین رفتار حرفه‌ای، اصول و ضوابط حرفه‌ای، قوانین، مقررات، آیین‌نامه‌ها، مصوبات ارکان جامعه و دستورالعمل‌های اجرایی از طریق بررسی و ارزیابی مستمر اطلاعات دریافتی از اعضا و سایر بررسی‌های مورد لزوم، صورت می‌گیرد.
- ث) شکایات واصله به جامعه در ارتباط با کیفیت خدمات و عملکرد حرفه‌ای اعضا به کارگروه مربوط ارجاع می‌شود و نتایج بررسی و اظهارنظر صریح کارگروه در این خصوص، جهت اقدامات بعدی به دبیرکل ارجاع می‌گردد.

ماده ۴:

کنترل وضعیت و کیفیت کار مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی عضو جامعه، هر سال حداقل یک‌بار از طریق مراجعه حضوری گروه بررسی‌کننده و تکمیل پرسشنامه‌های مربوط انجام می‌شود.

تبصره ۱: اولویت انتخاب مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی جهت انجام کنترل کیفیت حسب مورد بر مبنای حجم کار، تعداد شرکا، کارکنان حرفه‌ای و سوابق شکایت ذینفعان خواهد بود.

تبصره ۲: در صورت ضرورت، بنا به تشخیص مدیر نظارت حرفه‌ای و یا کارگروه کنترل کیفیت جامعه، کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی عضو جامعه، بیش از یک بار در سال انجام خواهد گرفت.

تبصره ۳: در صورت انجام کنترل کیفیت کار از مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی در محل جامعه، مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل مکلف به ارسال کلیه پرونده‌های درخواستی در مهلت مقرر به جامعه می‌باشند.

ماده ۵:

عدم رعایت اصول و ضوابط حرفه‌ای در ارائه خدمات حرفه‌ای، قوانین، مقررات و مصوبات ارکان جامعه به کارگروه‌های مربوط ارجاع می‌شود و نتایج بررسی و اظهارنظر صریح کارگروه در این خصوص، جهت اقدامات بعدی به دبیرکل ارجاع می‌گردد.

ماده ۶:

پرسشنامه کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی و پرسشنامه کنترل کیفیت کار حسابداران رسمی شاغل انفرادی در کارگروه کنترل کیفیت مورد بررسی قرار گرفته و امتیازات مربوط پس از تصویب به عضو ذی‌ربط اطلاع و سالیانه بر حسب طبقه‌بندی انجام شده در پایگاه اطلاع‌رسانی جامعه منتشر می‌گردد.

تبصره ۱: امتیاز پرسشنامه کنترل کیفیت به صورت ذیل طبقه‌بندی می‌گردد:

طبقه	امتیاز مکتسبه
الف	۸۰۱ تا ۱۰۰۰
ب	۶۵۱ تا ۸۰۰
ج	۵۰۱ تا ۶۵۰
د	۰ تا ۵۰۰

تبصره ۲: اعضای که امتیاز کنترل کیفیت آنان در طبقه (د) قرار می‌گیرد، علاوه بر معرفی به مدیریت آموزش و تحقیقات جهت گذراندن دوره‌های آموزشی مصوب، پس از ۶ ماه مجدداً مورد کنترل کیفیت قرار می‌گیرند. در صورت عدم ارتقای کیفیت کار و تکرار موارد مشاهده شده قبلی، موضوع جهت اقدامات بعدی به دبیرکل ارجاع می‌گردد.

تبصره ۳: در صورت محکوم شدن مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی به هر یک از تنبیهات انضباطی مقرر در ردیف‌های (۳) الی (۶) ماده (۳۶) اساسنامه جامعه، آخرین امتیاز مکتسبه کنترل کیفیت عضو مربوط کن لم یکن تلقی و از فهرست امتیاز منعکس در سایت جامعه حذف می‌گردد. پس از انقضای دوران محکومیت بر اساس کنترل کیفیت، امتیاز جدید مکتسبه اطلاع‌رسانی می‌گردد.

تبصره ۴: امتیاز حاصل از کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی و کنترل کیفیت کار حسابداران رسمی شاغل انفرادی، حسب درخواست مکتوب عضو مربوط به مراجع معرفی شده از سوی وی، به صورت کتبی ارائه می‌گردد.

ماده ۷:

نظارت حرفه‌ای بر ارائه سایر خدمات حرفه‌ای توسط اعضا، حسب مورد بر اساس مصوبات هیأت مدیره و کارگروه کنترل کیفیت صورت می‌گیرد.

ماده ۸:

عدم رعایت اصول و ضوابط حرفه‌ای در ارائه سایر خدمات حرفه‌ای، از طریق ارجاع موضوع به کارگروه کنترل کیفیت و اخذ اظهار نظر صریح کارگروه در این خصوص، جهت اقدامات بعدی به دبیرکل ارجاع می‌گردد.

ماده ۹:

مدیریت نظارت حرفه‌ای جهت انجام وظایف محوله، علاوه بر استفاده از کارشناسان تحت استخدام، حسب مورد می‌تواند انجام کنترل کیفیت اعضا را به گروه بررسی‌کننده واگذار نماید.

تبصره ۱: صلاحیت‌های فنی و حرفه‌ای (دارا بودن حداقل ۵ سال سابقه مدیریت حسابرسی) اعضای گروه بررسی‌کننده باید به طور سالیانه به تصویب کارگروه کنترل کیفیت برسد. اشخاص مزبور از میان اعضای انتخاب می‌شوند که در بررسی‌های کنترل کیفیت، امتیازهای (الف) و (ب) کسب کرده و در کلاس آموزشی توجیهی سالیانه که توسط جامعه برگزار می‌شود شرکت کرده و دارای حسن شهرت اخلاقی باشند.

تبصره ۲: اعضای بررسی‌کننده باید از استقلال و بی‌طرفی لازم برخوردار باشند و تأییدیه وجود استقلال نسبت به اعضای بررسی‌شونده را قبل از انجام کار به جامعه ارائه نمایند.

تبصره ۳: گروه بررسی‌کننده، شامل دو نفر حسابدار رسمی می‌باشد که توسط مدیریت نظارت حرفه‌ای از میان افراد تأیید صلاحیت شده، انتخاب می‌شوند.

تبصره ۴: مدیریت نظارت حرفه‌ای احکام انجام کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل را (شامل معرفی بررسی‌کنندگان و زمان انجام بررسی) صادر و حداقل یک هفته قبل از زمان معین به عضو ذی‌ربط ابلاغ می‌نماید. عضو مزبور موظف به پذیرش گروه بررسی‌کننده در زمان تعیین شده خواهد بود.

تبصره ۵: گروه بررسی‌کننده، حداکثر ظرف مدت ده روز پس از اولین روز مراجعه به عضو ذی‌ربط، باید پرسشنامه‌های کنترل کیفیت تکمیل شده را تحویل جامعه نماید. گروه مزبور باید در خصوص موارد نقص و نارسایی شناسایی شده در فرآیند کنترل کیفیت، ضمن ارائه توضیحات و مستندات کافی، موارد را با شرکای مسئول مؤسسه و حسابدار رسمی شاغل مطرح نماید.

تبصره ۶: حق الزحمه گروه بررسی کننده، بر اساس ساعات کار مصرفی طبق آیین نامه های مربوط پرداخت خواهد شد. در صورتی که گروه بررسی کننده پرسشنامه های تکمیل شده را زودتر از موعد مقرر ارائه نمایند، مشمول حداکثر ۲۰ درصد افزایش حق الزحمه خواهند شد.

ماده ۱۰:

عدم پذیرش گروه بررسی کننده در زمان تعیین شده و یا عدم همکاری با آنان در خصوص انجام وظایف، تخلف از قوانین و مقررات جامعه محسوب می گردد و موضوع جهت اقدامات بعدی به دبیرکل ارجاع می گردد.

تبصره ۱: تغییر زمان بررسی توسط عضو بررسی شونده در چارچوب برنامه زمان بندی سالیانه نظارت حرفه ای اگر منجر به عدم امکان بررسی مجدد گردد، با تصویب کارگروه کنترل کیفیت امتیاز عضو مربوط به عنوان فاقد امتیاز، حسب مورد اطلاع رسانی می گردد.

ماده ۱۱:

گزارش نتایج حاصل از نظارت حرفه ای سالیانه، همراه با پیشنهادات اصلاحی به اطلاع شورای عالی می رسد.

ماده ۱۲:

حسابداران رسمی غیر شاغل، ضمن ممنوعیت ارائه خدمات حرفه ای قابل ارائه توسط حسابداران رسمی شاغل، ملزم به رعایت الزامات مندرج در بخش های "الف" و "پ" آیین رفتار حرفه ای می باشند. در صورت عدم رعایت یا نقض موارد فوق، از طریق ارجاع موضوع به کارگروه ذی ربط و اخذ اظهار نظر صریح کارگروه در این خصوص، حسب مورد موضوع جهت اقدامات بعدی به دبیرکل ارجاع می گردد.

ماده ۱۳:

مصوبات ارکان جامعه و دستورالعمل‌های اجرایی مرتبط مذکور در این آیین‌نامه در چارچوب قوانین و مقررات جاری کشور و مقررات اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، قابل اجرا است.

ماده ۱۴:

این آیین‌نامه در اجرای مفاد ماده (۱۳) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران در ۱۴ ماده و ۱۴ تبصره توسط شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران پیشنهاد و در تاریخ ۱۳۹۵/۵/۲۵ به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده و از تاریخ تصویب و ابلاغ، لازم‌الاجرا است.